

29.6.2017

Kotkan kaupunki

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, Jämskän teollisuusalueen louhinta ja murskaus, Kotka

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Kotkan kaupunki on toimittanut 12.4.2017 Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (Kaakkois-Suomen ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointiohjelman koskien Mussalon saarella sijaitsevan Jämskän teollisuusalueen louhinnan ja murskauksen vuotuisten määrien lisäystä.

Hankkeen nimi

Jämskän teollisuusalueen louhinta ja murskaus

Hankkeesta vastaava ja yhteystiedot

Kotkan kaupunki PL 205, 48101 KOTKA

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti:

Insinööritoimisto Ecobio Oy, Runeberginkatu 4 c B 21, 00100 Helsinki

Yhteysviranomainen

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä Kaakkois-Suomen ELY-keskus), PL 1041 Kouvola.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Jämskän teollisuusalueen louhinta ja murskaushanke edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-asetuksen (713/2006) 6§:n hankeluettelon kohdan 2 b) ja 12 perusteella; 2 b) Kiven, soran tai hiekan otto, kun louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa, 12 1—11 kohdassa tarkoitettuja hankkeita kooltaan vastaavat hankkeiden muutokset.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointiohjelman ja tämän lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, jossa esitetään mm. hankkeen eri toteuttamisvaiht

toehdot ja niiden keskeiset ympäristövaikutukset sekä haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot. Arviointiselostuksen valmistuttua elokuussa 2017 se tulee vastaavaan julkiseen käsittelyyn kuin arviointiohjelma.

Hanke ja sen perustelut

Hankkeen tavoite on kiviaineksen hyödyntäminen mm. satamarakenteissa ja louhinta-alueen nopeutettu otto asemakaavan osoittamaan tarkoitukseen. Aluetta on louhittu vuodesta 1995 lähtien, mutta viime vuosina toiminta on ollut vähäistä.

Tarkasteltavat vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tutkitaan neljä vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen. Kiviainesten ottotoimintaa jätetään nykyisen ympäristöluvan ja maa-ainesuojelun mukaisesti huomioiden 1.1.2018 voimaan tulevat Muraus-asetuksen rajoitteet. Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (Muraus-asetus, 800/2010) estää maa-ainesuojelun varaisen louhinnan alle 300 m etäisyydellä asutuksesta. Louhintamäärä yhteensä 475 000 m³.

Vaihtoehto 1: Louhitaan kaikki kiviaines Muraus-asetuksen sallimissa rajoissa mahdollisimman nopeasti. Louhintamäärä yhteensä 508 000 m³ vuosina 2017-2018.

Vaihtoehto 2: Tarkastellaan toimintaa, jossa koko asemakaava-alueelta louhitaan kaikki kiviaines mahdollisimman nopeasti. Louhinta alle 300 m etäisyydellä asutuksesta on mahdollista vain rakennuslupaun liittyen. Louhintamäärä yhteensä 1 185 000 m³ vuosina 2017-2018.

Vaihtoehto 3: Louhitaan vaihtoehtoa 2 vastaava määrä, mutta hieman pidemmällä aikavälillä. Louhintamäärä yhteensä 1 185 000 m³ vuosina 2017-2020.

Vaikutusten tunnistaminen ja tarkasteltavan vaikutusalueen rajaus

Melu, pöly ja tärinä voivat aiheuttaa vaikutuksia asumiseen, virkistysalueiden käyttöön ja terveyteen, joten ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ovat YVA-menettelyn keskiössä. Vaikutukset mm. luonnon monimuotoisuuteen tai vesistöihin jäävät ennakkoarvion mukaan vähäisiksi.

Toiminnan merkittävimmät riskit syntyvät räjäytyksistä ja räjähdysaineista. Räjäytyksien paineaallot ja tärinä voivat aiheuttaa vahinkoa ja räjähdysainejäämiä saattaa kulkeutua vesien mukana ympäristöön. Mahdollinen laitteiden tulipalo on merkittävä poikkeustilanne, jolla voi olla ympäristövaikutuksia savukaasujen leviämisen takia. Melun, tärinän, pölyn ja liikenteen vaikutusten arvioidaan ulottuvan hankealueen ulkopuolelle. Tarkasteltavaksi vaikutusalueeksi esitetään 600 metrin etäisyyttä louhittavasta alueesta. Rajauksen sisälle kuuluu mm. Ristiniemen vakituinen ja vapaa-ajan asutus. Esitys tarkasteltavaksi vaikutusalueeksi on kuvattu arviointiohjelmassa kuvan 14 kartassa.

Tiedot hankkeen toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista ja luvista

Louhinnalle ja murskaukselle tarvitaan ympäristöluva ja maa-aineksen otolle maa-ainelain mukainen maa-aineksen ottolupa. Murskauksen ja louhinnan ympäristöluvan tarpeesta säädetään ympäristönsuojelulaissa ja valtioneuvoston asetuksessa ympäristönsuojelusta. Toiminnalle on jo voimassa oleva lupa, joka sallii 1 310 000 m³ ktr maa-aineksen ottamisen. Lupa on voimassa vuoteen 2019 asti. YVA:n jälkeen nykyisiin lupiin voidaan hakea muutosta, jossa otetaan vielä luvittamaton alue luvan piiriin. Ympäristöluvan ja maa-ainesuojelun myöntää Kotkan ympäristölautakunta.

Tarkasteltavana olevassa hankkeessa ei rakenneta pysyviä rakennuksia, joten rakennuslupaa ei tarvita. Toiminnan aloittamisesta ilmoitetaan valvovalle viranomaiselle Kotkan ympäristökeskukselle. Kotkan kaupungilla on alustava sopimus HaminaKot-

kan Satama Oy:n kanssa louheen käyttämisestä sataman omistaman kenttäalueen täytössä. Satamalla on lupa kenttäalueen täyttöön. Räjähdyksineiden säilyttäminen ja käyttö edellyttävät niihin liittyviä lupia.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Arviointiohjelman mukaan alueella ei ole tiedossa muita kehittämis- tai rakentamishankkeita, joihin louhintahanke liittyy.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen, kuuleminen ja osallistumisen järjestäminen

Kaakkois-Suomen ELY on kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Kotkan kaupungin ilmoitustaululla 13.4 - 7.6.2017. Kuulutus on julkaistu Kymensanomissa. Arviointiohjelma on nähtävillä Kotkan kaupungintalolla, Kotkan kaupunginkirjastossa ja Kaakkois-Suomen ELY- keskuksessa. Lisäksi ohjelma on saatavissa sähköisesti Kaakkois-Suomen ELY:n Internet-sivuilta. Arviointiohjelmaa koskeva yleisötilaisuus pidettiin 11.5.2017. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa 7.6.2017 mennessä Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle.

Lausunnot pyydettiin seuraavilta tahoilta: Kotkan kaupunginhallitus, Kymenlaakson liitto, Etelä-Suomen AVI, Kymenlaakson pelastuslaitos, Museovirasto, Kymenlaakson museo, Liikennevirasto, Kymen Vesi Oy, HaminaKotka Satama Oy, Meri-Kymen Luonto ja Kotkan ympäristöseura ry.

Hankkeelle luotiin myös ohjausryhmä, jonka tarkoituksena on jakaa ja saada tietoa YVA-menettelyn aikana. Ohjausryhmään on kutsuttu seuraavat tahot: Kotkan kaupunki (hankevastaava), Insinööritoimisto Ecobio Oy (YVA-konsultti), ELY-keskus (yhteysviranomaisen), Kotkan ympäristökeskus, HaminaKotka Satama Oy, Kymen Vesi Oy, Cursor Oy, Kymenlaakson liitto, Kotkan ympäristöseura ry, Meri-Kymen luonto ry ja Ristiniemen asukasyhdistys ry. Cursor Oy ja Kymenlaakson liitto eivät nähneet tarpeelliseksi osallistua kokouksiin. Ohjausryhmä kokoontui kerran ennen YVA-ohjelman kuuluttamista antamaan kommentteja YVA-ohjelman luonnoksesta. Kommentit huomioitiin YVA-ohjelmassa. Ohjausryhmä kokoontuu seuraavan kerran YVA-selostuksen luonnoksen valmistuttua elokuussa 2017.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA ESITETYT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle toimitettiin arviointiohjelmasta yhteensä 9 lausuntoa, mielipiteitä ei saatu lainkaan. Arviointiohjelman yleisötilaisuudessa saatiin Ristiniemen asukkailta 6 mielipidettä palautelomakkeilla. Asukkaat ovat kokeneet nykyisen toiminnan hyvin häiritseväksi. Etenkin tärinä ja siitä aiheutuneet vauriot rakennuksille nousivat esille. Yleisesti ottaen kävi selväksi, että tärinä, pöly ja melu ovat hankkeen merkittävimpiä ympäristöhaittoja. Asukkaat pitivät toisaalta hyvänä louhinnan nopeuttamista, jos siitä ei aiheudu kohtuutonta haittaa, koska haitan jatkuminen vuosia eteenpäin nykyisellään olisi heidän kannalta huonoin vaihtoehto. Saatujen lausuntojen mukaan erityisesti lähellä sijaitsevan asutuksen vuoksi painoarvo tulee asettaa tärinä-, melu- ja pölyvaikutusten arviointiin sekä niiden ehkäisyyn ja vaikutusten vähentämiskeinoihin.

Kotkan ympäristökeskus

Alueella on ollut maa-ainesten ottotoimintaa jo vuodesta 1995, mutta mikäli nyt esitetyistä vaihtoehtoista toteutuu jokin muu kuin 0-vaihtoehto, muuttuu toiminnan intensiteetti huomattavasti. Alueen erikoispiirteenä on lähellä sijaitseva asutus, jonka johdosta ns. Muraus- asetus (Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta) asettaa 1.1.2018 omat rajoituksensa toiminnalle. On huomioitava, että mikäli hanketta koskien haettaisiin tämän vuoden puolella uutta ympäristölupaa, koskisi Muraus-asetus sitä välittömästi. Muraus-asetus koskee välittömästi uusia lupia ja vanhoja lupia 1.1.2018 alkaen. Koska alueella on asemakaava, voidaan alueella tehdä rakentamiseen liittyviä louhintatöitä,

mikäli alueelle tulee toimija joka hakee ja saa rakennusluvan alueen asemakaavaa toteuttavan rakennushankkeen toteuttamiseksi. Lähellä sijaitsevan asutuksen vuoksi erityinen painoarvo tulee asettaa tärinä-, melu- ja pölyvaikutusten arviointiin sekä niiden ehkäisyyn ja vaikutusten vähentämiskeinoihin. YVA-ohjelman kappaleessa 11.7.5. todetaan, että louhinta- ja murskaustoiminnan suurin ympäristövaikutus on melu. Yleisötilaisuudessa 11.5.2017 kävi kuitenkin ilmi, että lähialueen asukkaat ovat eniten huolissaan räjäytysten aiheuttamasta tärinästä ja sen vaikutuksesta taloihin ja ulkorakennuksiin. Myös pölyhaitat tuotiin esiin voimakkaasti. Arviointiohjelman sivulla 37 todetaan, että merkittävimmän riskin toiminnassa aiheuttavat räjähdysaineet. Ohjelmassa ei kuitenkaan selkeästi kerrota, kuinka räjähdysaineiden aiheuttamia riskejä aiotaan selvittää. Mahdollisesti asia on sisällytetty vaikutusten arvioinnissa pohja- ja pintavesien laadun tarkkailuun. Arviointiohjelmassa on mainittu, että arvio toiminnan vaikutuksesta suojaviheralueeseen tehdään aineistojen avulla asiantuntija-arviona. Lauseesta ei käy selkeästi ilmi onko tarkoituksena käyttää ainoastaan vanhaa, jo olemassa olevaa aineistoa, vai onko tarkoitus että paikalle tehdään myös maastokäynti. Asiantuntijan käynti paikalla on aiheellista alueen nykytilanteen kartoittamiseksi.

Ohjelman kohdassa 13, Hankkeen rakentamisen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset -kohdassa todetaan että louhinta, murskaus ja maa-ainesten ottotoiminnat edellyttävät ympäristölupaa. Huomioitavaa on, että maa-ainesten otto tarvitsee myös maa-aineslupan, eli pelkkä ympäristölupa ei riitä. Lisäksi kappaleessa todetaan, että (ympäristölupaa) tullaan hakemaan niin, että se ei aseta rajoitteita louhintamäärälle vuodessa asettaen kuitenkin rajoitteet sille maksimimäärälle, joka voidaan alueelta yhteensä louhia. Valtioneuvoston asetuksessa 926/2005 maa-ainesten ottamisesta todetaan kohdassa 1 § 6 mom., että maa-aineslupan hakemuksessa on esitettävä ”selvitys otettavan maa-aineksen laadusta ja kokonaismäärästä, käyttötarkoituksesta, vuotuisesta ottamismäärästä, ottamisalueen rajauksesta ja pinta-alasta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamisajasta”. Lisäksi laskettaessa suurimpia mahdollisia ottomääriä tulee huomioida, että ympäristöluvassa tullaan antamaan lupamääräys koskien melua, eli toiminta tulee suhteuttaa valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista. Ympäristöluvassa tullaan myös antamaan toiminta-ajat jotka ajatellaan kohtuullisiksi ympäröivää asutusta ajatellen, joten toiminnalle tullaan asettamaan tiettyjä reunaehtoja jotta toiminta ei aiheuttaisi kohtuutonta haittaa lähiasutukselle. Muilta osin ohjelmaan ei ole huomautettavaa. YVA-ohjelmassa on huomioitu YVA-asetuksen (713/2006) 9 §:ssä luetellut arviointiohjelmalta edellytetyt asiat riittävällä tarkkuudella.

Etelä-Suomen AVI

Aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat –vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tarpeellisena meluhaittojen arvioimista mallinnuksella. Arviointia tehtäessä on tarpeen huomioida jo tehdyt melumittaukset sekä muut häiriintyviin kohteisiin kohdistuvat melupäästöt. Meluhaittojen arvioinnissa on tarpeen selvittää myös meluntorjuntatoimenpiteet. Suunniteltu tärinävaikutusten arviointi on välttämätöntä. Mikäli räjäytyksistä voi aiheutua riskiä jätevedenpuhdistamolle, arviointiselostuksessa on kuvattava riskit sekä vaihtoehdot jäteveden käsittelyyn riskien toteutuessa. Riskit Tukesin valvomiin laitoksiin on arvioitava ja arviointiohjelmasta on tarpeen pyytää Tukesin lausunto. Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tarpeellisena pölymallinnuksen tekemistä. Arvioinnissa on tarpeen selvittää onko käytössä ollut veden hankintatapa pölynsidontaan riittävän luotettava takaamaan tarvittava vesimäärä kaikissa olosuhteissa. Arvioinnin tulee sisältää vaikutukset talousveden riittävyyteen sekä vaihtoehdot talousveden saantiin. Maalampökaivojen kattava kartoitus on myös tarpeen. Arviointiselostuksessa tulee kuvata hankkeen vaikutusten tarkkailu ainakin yleisellä tasolla. Asutus sijaitsee niin lähellä, että melun- ja pölyn säännöllinen tarkkailu on tarpeen, eikä sen tule perustua vain asukkaiden aktiivisuuteen ilmoittaa

haitoista. Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää hyvänä asukasyhdistyksen edustusta ohjausryhmässä sekä asukkaiden toivomaa yhteydenpitokanavaa sekä yleensäkin avointa ja riittävää tiedottamista hankkeen aikana. Vaikutusten arviointi on ilmeisesti suunniteltu tehtävän olettamuksella, että suurin osa louheesta toimitetaan satamaan. Mikäli louhetta toimitetaan muualle tai murskattaisiin hankealueella enemmän kuin nyt on esitetty, tulee se ottaa arvioinnissa huomioon. On välttämätöntä, että Kotkan kaupungin terveydensuojeluviranomainen on mukana arviointia tehtäessä.

Kymenlaakson liitto

YVA-ohjelmassa on selostettu maakuntakaavutilanne asianmukaisesti. Vaarallisia kemikaaleja käyttävää tai varastoitavaa laitosta ympäröivän konsultointivyöhykkeen osalta todetaan, että maakuntakaavassa on noudatettu laatimisajankohtana (2003-2005) voimassa olleita säännöksiä ja ohjeistuksia. Tämän jälkeen toimijat ja niiden valvontatilanne ovat voineet muuttua. Liiton näkemyksen mukaan YVA-ohjelma kattaa hankkeen kannalta olennaiset vaihtoehdot.

Kymenlaakson pelastuslaitos

Alueelle on laadittava Pelastuslain 379/2011 15§:n mukainen pelastussuunnitelma tai mikäli sellainen on jo laadittu, tulee se päivittää vastaamaan aiottua toimintaa. Pelastussuunnitelma parantaa toiminnanharjoittajan omatoimisen varautumisen tasoa. Pelastussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle. Hankealueella tulee olla osoite ja alue tulee opastaa riittävästi niin, että avun hälyttäminen ja pelastustoiminta on onnettomuustilanteessa mahdollista. Hankkeen riskinarviossa on otettava erityisesti huomioon Seveso III -direktiivin mukaiset laitokset Mussalon satama-alueella. Louhinta- ja murskaustyöstä ei saa aiheutua vaaraa em. laitoksille. Toiminnanharjoittajan on huomioitava hankealueella sijaitsevan räjähdevaraston asianmukaiset luvat ja räjähdevaraston vaatimuksen mukaisuus. Louhinnasta ja murskauksesta ei saa aiheutua vaaraa hankealueen lähistöllä olevalle Ristiniemen asuinalueelle ja sen asukkaille.

Museovirasto

Museovirasto esittää arkeologisen kulttuuriperinnön osalta lausuntonaan seuraavan. Hanke-alueelta ei tunneta Museoviraston ylläpitämän valtakunnallisen muinaisjäännösrekisterin perusteella muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä, eikä ole todennäköistä, että alueella olisi ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä. YVA-ohjelmassa todetaan, ettei alustavalla vaikutusalueella sijaitse muinaisjäännöksiä, eikä hankkeen vaikutuksia muinaisjäännöksiin siten arvioida. Museovirastolla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta. Museoviraston ja maakuntamuseon välisen yhteistyösopimuksen mukaan rakennetun ympäristön ja maiseman osalta lausunnonantajana toimii Kymenlaakson museo.

Kymenlaakson museo

Kymenlaakson museo pitää laadittavia selvityksiä riittävinä.

Liikennevirasto

Hankealue sijaitsee arviolta noin 200 metrin etäisyydellä Liikenneviraston hallinnoimasta rautatiestä, joka johtaa Kotkan Mussalon satamaan. Kun louhintatöitä tehdään rautatiealueen läheisyydessä, on syytä selvittää junaliikenteen ja rautatien läheisyyden vaikutukset louhintatyön toteuttamiselle. Louhintatyö rautatiealueen läheisyydessä voi aiheuttaa vaaraa junaliikenteelle tai radalle ja sen rakenteille. Tästä syystä YVA-selostuksessa tulee arvioida, voiko toiminnasta aiheutua riskejä tai haitallisia vaikutuksia (esim. tärinän, pölyämisen tai kivien sinkoutumisen johdosta) radan rakenteille, radan liikennöinnille tai sen kunnossapidolle sekä tuoda esiin, kuinka mah-

dollisia haittoja vähennetään. Kun louhitaan radan läheisyydessä, tulee noudattaa Liikenneviraston ohjetta Louhintatyöt rautatien läheisyydessä (Liikenneviraston ohjeita 23/2013). Ohjeen mukaisesti louhintatyöt rautatiealueella vaativat aina Liikenneviraston luvan. Lisäksi louhintatyöt alle 100 metrin etäisyydellä radasta vaativat riskinarviointin ja yhteydenoton Liikennevirastoon. Louhintatyöt 100-200 metrin etäisyydellä radasta vaativat aina yhteydenoton Liikennevirastoon. Liikennevaikutusten arviointi on esitetty riittävällä tasolla. Kiviaineksen kuljetusreitit olisi kuitenkin hyvä esittää kartalla.

HaminaKotkasatama Oy

Jänskän kiviainesten ottohanke on tarpeellinen hanke, joka mahdollistaa Mussalon sataman viereisen teollisuus- ja logistiikka-alueen kehittämisen ja laajentamisen hyödyttämien siten myös sataman toimintoja. Louhittavia kiviaineita on suunniteltu käytettäväksi myös sataman vesirakentamishankkeissa. Louhinnan ja murskauksen toteuttaminen mahdollisimman nopeasti lyhentäisi sataman käsityksen mukaan hankkeesta aiheutuvien ympäristövaikutusten kestoa ja siten häiriötä esimerkiksi läheisen Ristiiniemen asutuksen suuntaan. Louhinnan vaikutuksia toteutettaessa louhinta intensiivisesti (vuosina 2017-2018) tullaan arvioimaan YVA:n vaihtoehdoissa 1 ja 2. Satamalla ei ole huomauttamista ohjelmassa esitettyihin arvioitaviin vaikutuksiin ja käytettäviin menetelmiin. Sataman toimintaa ajatellen keskeisiä vaikutuksia lienevät hankkeen vaikutus liikenteen sujuvuuteen sekä ympäristöriskien ja poikkeustilanteiden mahdollinen vaikutus satama-alueelle. Louhinnan melu-, pöly- ja värinävaikutukset ovat merkityksellisiä alueen lähiasukkaille ja lähimmille teollisuusalueen toimijoille.

Kotkan ympäristöseura ry

Mielestämme vain vaihtoehto VE1 on kestävä kehityksen näkökulmasta hyväksyttävä hanke. VE2 vaikuttaisi alueen suojametsää pienentävästi. Mielestämme VE1 on valittavissa.

3. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma tarvittavista selvityksistä ja arviointimenettelyn järjestämisestä. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on perehtynyt arviointiohjelmaan ja sen johdosta annettuihin lausuntoihin ja yleisötilaisuudessa saatuihin mielipiteisiin. Yva-lain 9 §:n nojalla arviointiohjelmaan on tarkistettava tämän lausunnon mukaisesti.

Hankekuvaus

Hankkeen nimi on Jänskän teollisuusalueen louhinta ja murskaus. Arviointiohjelmasa on kerrottu hankkeesta vastaavaksi Kotkan kaupunki. Yhteysviranomaisen toteaa, että vaihtoehdoissa 2 ja 3 louhinta alle 300 metrin etäisyydellä asutuksesta on mahdollista vain rakennuslupaan liittyen ja silloin hankkeesta vastaavana voi olla kaupungin sijasta joku muu toimija esimerkiksi teollisuustontin uusi haltija tai omistaja.

Hankkeen tarve on perusteltu ja sille asetetut tavoitteet on tuotu esille. Hankkeen tavoite on kiviaineksen hyödyntäminen mm. satamarakenteissa ja samalla mahdollistaa louhinta-alueen nopeutettu otto asemakaavan osoittamaan tarkoitukseen.

Riippuen toteutettavasta vaihtoehdosta maa-ainesta tullaan ottamaan koko hankkeen aikana yhteensä 508 000 - 1 185 000 m³ ktr. Arviointiohjelmasa kerrotaan, että louhimo tuottaa hyvälaatuista mursketta hyödynnettäväksi erilaisissa maanrakennuskohdeissa lähialueilla. Lähialue tulee määritellä tarkemmin ja siihen liittyvät kuljetusreitit tarvittaessa vähintään E-18 moottoritille saakka. Hankekuvauksesta ei selviä kuinka suurelle maa-ainesmäärälle on jo tiedossa käyttökohde sataman täytöissä. Arviointiselostukseen on täydennettävä hankekuvausta siten, että louheen ja murskeen tiedossa

olevat käyttökohteet ja kuljetusreitit kerrotaan selkeästi, ne on hyvä myös esittää kartalla. Jos kaikelle maa-ainekselle ei vielä ole käyttökohdetta, arviointiselostuksessa on kerrottava, miten ja missä aines varastoidaan odottamaan kuljetusta käyttökohteisiin. Vaikutusarviointiin tulee sisällyttää maa-ainesten tunnetut ja todennäköiset kuljetusreitit sekä varastopaikat. Kohteet joilla ei vielä ole toiminnallista lupaa on sisällytettävä arviointimenettelyyn. Hankekokonaisuuteen kuuluu louhinta, murskaus ja louheen kuljetus käyttökohteeseen tai varastointi.

Aluetta on louhittu vuodesta 1995 lähtien, mutta viime vuosina toiminta on ollut vähäistä. Hanke ei suoraan liity muihin hankkeisiin. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn vaiheet on selkeästi kerrottu ja YVA-prosessin alustava aikataulu on realistinen. Arviointiselostus valmistuu elokuussa 2017 ja YVA-menettely päättyy 2017 loppukuussa.

Hankkeen edellyttämät luvat

Ohjelman kohdassa 13, Hankkeen rakentamisen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset -kohdassa todetaan että louhinta, murskaus ja maa-ainesten ottotoiminnat edellyttävät ympäristölupaa. Huomioitavaa on, että maa-ainesten otto tarvitsee myös maa-aineslupan, eli pelkkä ympäristölupa ei riitä. Lisäksi kappaleessa todetaan, että (ympäristölupaa) tullaan hakemaan niin, että se ei aseta rajoitteita louhintamäärälle vuodessa asettaen kuitenkin rajoitteet sille maksimimäärälle, joka voidaan alueelta yhteensä louhia. Valtioneuvoston asetuksessa 926/2005 maa-ainesten ottamisesta todetaan kohdassa 1 § 6 mom., että maa-aineslupan hakemuksessa on esitettävä ”selvitys otettavan maa-aineksen laadusta ja kokonaisuudesta, käyttötarkoituksesta, vuotuisesta ottamismäärästä, ottamisalueen rajauksesta ja pinta-alasta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamisajasta”. Lisäksi laskettaessa suurimpia mahdollisia ottomääriä tulee huomioida, että ympäristöluvassa tullaan antamaan lupamääräys koskien melua, eli toiminta tulee suhteuttaa valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista. Ympäristöluvassa tullaan myös antamaan toiminta-ajat jotka ajatellaan kohtuullisiksi ympäröivää asutusta ajatellen, joten toiminnalle tullaan asettamaan tiettyjä reunaehtoja, jotta toiminta ei aiheuttaisi kohtuutonta haittaa lähiasutukselle.

Alueen erikoispiirteinä on lähellä sijaitseva asutus, jonka johdosta ns. Muraus-asetus (Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta) asettaa 1.1.2018 omat rajoituksensa toiminnalle. Muraus-asetus koskee välittömästi uusia lupia ja vanhoja lupia 1.1.2018 alkaen. Koska alueella on asemakaava, voidaan alueella tehdä rakentamiseen liittyviä louhintatöitä, mikäli alueelle tulee toimija, joka hakee ja saa rakennuslupan alueen asemakaavaa toteuttavan rakennushankkeen toteuttamiseksi.

Arviointiselostuksessa on kerrottava mitä lupia tarvitaan räjähdysaineiden säilyttämiseen ja käyttöön alueella.

Vaihtoehtojen muodostaminen ja 0-vaihtoehto

0-vaihtoehto

YVA-lain mukaan arviointimenettelyssä on yhtenä vaihtoehtona tarkasteltava hankkeen toteuttamatta jättämistä ns. 0-vaihtoehtoa, ellei tällainen vaihtoehto erityisistä syistä ole tarpeeton. Arviointimenettelyssä on mukana 0-vaihtoehto eikä sen pois jättämiselle ole perusteita. 0-vaihtoehtona tarkastellaan nykyisen toiminnan jatkamista olemassa oleviin lupiin perustuen huomioiden vuoden 2018 alussa voimaan astuvat Muraus-asetuksen rajoitukset.

Vaihtoehdossa 1 Louhitaan kaikki kiviaines Muraus-asetuksen sallimissa rajoissa mahdollisimman nopeasti. Louhintamäärä on yhteensä 508 000 m³ vuosina 2017-2018. *Vaihtoehdossa 2* louhitaan kaikki kiviaines mahdollisimman nopeasti. Louhinta alle 300 m etäisyydellä asutuksesta on mahdollista vain rakennuslupaan liittyen. Lou-

hintamäärä on yhteensä 1 185 000 m³ vuosina 2017-2018 ja *vaihtoehdossa 3* louhitaan vastaava määrä, mutta hieman pidemmällä aikavälillä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointimenettelyyn on valittu riittävästi vaihtoehtoja. Vaihtoehdot 1 ja 3 ovat mahdollisia vain, jos alueelle on voimassa oleva rakennuslupa tai siihen liittyvä maisematyölupa, joka mahdollistaa louhinnan 300 metriä lähempänä asutusta.

Arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja ohjelmaa esittelevässä yleisötilaisuudessa annetuissa kirjallisissa palautteissa ei ole vaadittu muiden vaihtoehtojen tutkimista.

Ehdotus tarkasteltavan vaikutusalueen rajauksesta

Ympäristövaikutusten arvioinnin kohdentamisen kannalta arviointiohjelmassa on tärkeää esittää ennakolta arvio siitä, miten laajalle alueelle hankkeen vaikutukset saattavat ulottua. Tämän ns. tarkasteltavan vaikutusalueen esittämisen avulla herätellään alueen ihmisiä ja yhteisöjä osallistumaan arviointimenettelyyn samalla saatetaan suunniteltu arviointityön alueellinen laajuus yleisön arvioitavaksi ja kommentoitavaksi. Arviointiohjelmassa kappaleessa 11.1 on kerrottu hieman epäselvästi, kuinka laajaa rajausta esitetään. Ilmeisesti alueeksi on esitetty 600 metrin etäisyyttä louhinta-alueesta. Yhteysviranomaisen pitää 600 metrin rajausta pääosin riittävänä ja toteaa, että näin rajattuna Ristiniemen asutus sisältyy tarkasteltavaan vaikutusalueeseen. Esitettyä rajausta on kuitenkin laajennettava siten, että louheen tunnetut tai todennäköiset kuljetusreitit sisältyvät tarkasteltavaan vaikutusalueeseen.

Ympäristövaikutusten merkittävyyden arviointi ja vaihtoehtojen vertailumenetelmät

Vaikutusten merkittävyyttä tulee arvioida muutoksen suuruuden, alueellisen laajuuden, vaikutuksen keston, palautuvuuden, kohteiden herkkyyden ja merkittävyyden sekä epävarmuuden perusteella. Arvioinnissa tulee hyödyntää lakisääteisiä raja-arvoja, normeja ja tietoa alueen nykytilasta. Hankkeen vaikutusten merkittävyyden arviointia tulisi käsitellä seurantaryhmässä. Asukkaiden, seurantaryhmän ja toiminnanharjoittajien näkemykset tulisi kirjata YVA-selostukseen. Arviointiohjelman kuulemisen yhteydessä on korostunut tärinän, melun ja pölyn merkittävyys. Asukkaiden näkemyksen mukaan jo nykyisestä toiminnasta on syntynyt tärähdyksiä ja paineaaltoja, jotka ovat vaurioittaneet rakennuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on päätöksenteon parantaminen. Vaihtoehtojen vertailussa tiivistetään, jäsennetään ja tulkitaan päätöksentekoa varten YVA-menettelyssä tuotettu informaatio. Vaihtoehtojen vertailu on arviointimenettelyn vaikuttavuuden kannalta YVA-prosessin keskeinen osa. Päätöksenteon kannalta on tärkeää vertailla tarkasteltavia vaihtoehtoja myös kokonaisuuksina, jolloin pitää arvioida erilaisten vaikutusten merkittävyyttä suhteessa toisiinsa. Vaihtoehtojen vertailussa tavoitteena on selvittää perustellen onko joku vaihtoehdoista kokonaisuutena tarkasteltuna toista parempi ympäristövaikutusten näkökulmasta, vai ovatko ne vain erilaisia. Vaikutusten merkittävyyden arviointi ja vaihtoehtojen vertailu tulee tehdä tasapuolisesti, samalla tarkkuudella ja perustellen eri toteutusvaihtoehtojen osalta. Vaihtoehtojen erittelevä vertailu tulisi esittää taulukkona, johon kirjataan vaihtoehtojen kielteiset, myönteiset ja neutraalit vaikutukset. Johtopäätökset vaikutusten merkittävyydestä ja hankevaihtoehtojen ympäristöllisestä toteutettavuudesta tulee esittää arviointiselostuksessa sanallisesti.

Hankkeen vaikutukset ja niiden selvittäminen

Ympäristön nykytilan kuvaus

Ympäristön nykytilan kuvaus on perusta sille, että keskeiset vaikutukset tunnistetaan ja arviointi voidaan suunnitella tehokkaaksi. Arviointiohjelmassa on alueen nykytila

kuvattu olemassa olevan tiedon perusteella. Nykytilan kuvauksen tarkkuus on ollut riittävä arviointimenettelyn suunnittelua varten. Arviointiselostuksessa on esitettävä nykytila myös tunnettujen ja todennäköisten maa-ainesten kuljetusreittien ja varastopaikikkojen osalta. Nykytilankuvausta tulee tarkentaa myös arviointimenettelyn aikana tehtyjen selvitysten perusteella.

Arvioitavat vaikutukset ja arviointimenetelmät

Arviointiohjelmassa todetaan, että painopiste vaikutusten selvittämisessä asetetaan merkittäviksi arviointiin vaikutuksiin, joita ovat louhinnan ja murskauksen melusta aiheutuvat vaikutukset ja sekä vaikutukset ilmanlaatuun (pöly) ja sitä kautta terveyteen ja hyvinvointiin. Asukkailta saadun palautteen perusteella myös tärinän ja tärähdyksen vaikutus tulee selvittää. Räjähdykseen liittyy aina onnettomuusriskejä, joiden mahdollisuus, seuraukset ja ehkäisy tulee selvittää huolella.

Arviointiohjelman mukaan vaikutusarviot tullaan tekemään pääasiassa asiantuntija-arvioina käyttäen hyväksi jo tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä sekä tarvittavin osin uusia selvityksiä. Meluvaikutuksia on tarkoitus tutkia matemaattisen mallin avulla. Numerista tietoa ja matemaattisia mallinnuksia tullaan käyttämään aina, kun se on mahdollista.

Merkittävimmät vaikutukset on tunnistettu ja arvioinnissa tulee erityisen huolellisesti arvioida näitä vaikutuksia ja selvittää haittojen lieventämismahdollisuuksia. Merkittäviksi todettuja vaikutuksia tulee edelleen täydentää jos arviointityön aikana niitä nousee esille. Arviointimenettelyn yhtenä tavoitteena on lisätä kansalaisten tiedonsaantia, joten arviointimenettelyn aikana saadussa palautteessa esitettyihin kysymyksiin tulisi vastata arviointiselostuksessa. Arviointiohjelmassa on tuotu riittävän selkeästi esille eri vaikutusten arviointimenetelmät. Käytettävät arviointimenetelmät on kuvattu kunkin tarkasteltavan vaikutuksen kohdalla. Menetelmäkuvausten lisäksi olisi voinut pohdita myös sisältyykö joidenkin vaikutusten selvittämiseen vaikeuksia, tiedollisia puutteita ja epävarmuustekijöitä. Yhteysviranomaisen esittää jäljempänä eräitä painotuksia ja lisäyksiä suunniteltuun vaikutusten arviointiin.

Vaikutukset luonnonvarojen käyttöön

Hanke on lähes kokonaisuudessaan uusiutumattoman luonnonvaran hyödyntämistä. Kallioita louhitaan enimmillään 1,2 milj. m³ ktr. Maa-aineksen lisäksi käytetään räjähdysaineita, vettä pölyn torjuntaan ja polttoaineita työkoneissa. Hankkeen merkitystä luonnonvarojen käyttöön arvioidaan asiantuntija-arviona ja perustuen käytettävien luonnonvarojen arvioituun määrään. Arvioinnin näkökulma ja menetelmä on asianmukainen.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohja- ja pintavesiin

Toiminnan vaikutukset maa- ja kallioperään arvioidaan rajoittuvat hankealueelle. Vaikutusten arvellaan olevan vähäisiä pohja- tai pintavesiin. Lähialueella ei ole pintavesiä merta lukuun ottamatta. Vaikutusten ei arvella ulottuvan mereen. Alueella mahdollisesti syntyvät hulevedet eivät leviä hallitsemattoman pintavaluntana ympäristöön, osa vedestä imeytyy maaperään ja maahan imeytymätön vesi virtaa alueelta länteen radan ali ratapihan kuivatusojiin ja sitä kautta mereen. Arviointimenettelyn aikana on selvittävää onko räjähdysainejäämillä merkitystä valumavesien laatuun ja voiko se vaikuttaa haitallisesti esimerkiksi merieliöihin purkupaikan läheisyydessä. Arviointi voidaan esittää asiantuntija arviona olemassa olevaan tietoon perustuen.

Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta ja vaikutukset pohjaveteen selvitetään asiantuntija-arviona. Pohjaveteen voi vaikuttaa myös pölyn sidontaan käytetty vesi. Ristiiniemen asuinalueella on tiedossa pohjavesikaivoja, joita käytetään talous- tai kasteluveteen ottamiseen. Kaivot kartoitetaan ja niiden vedenlaatua tutkitaan ennen ja hank-

keen jälkeen. Louhinta voi saada aikaan halkeamia kallioon, jolloin kaivoon voi päästä haitallisia aineita. Alueella ei muodostu saniteettivesiä eikä muita jätevesiä. Vaikutuksia vedenlaatuun arvioidaan asiantuntijatyönä sekä pohjavesikaivojen osalta erillisellä tutkimuksella, jossa olemassa olevat kaivot kartoitetaan ja vedenlaatua seurataan ennen ja jälkeen hankkeen toteuttamista.

Melu- ja värinävaikutukset

Louhinta- ja murskaustoiminnan suurin ympäristövaikutus on melu. Melua syntyy louhinnassa porauksesta, räjäytyksistä ja rikutuksesta sekä murskauksesta. Myös murskeen kuormaaminen ja sijoittaminen aiheuttavat jonkin verran melua. Aikaisempia louhintahankkeita varten tehdyissä meluselvityksissä 55 dB äänitason on arvioitu kantautuvan noin 400-500 metrin etäisyydelle, ja 45 dB äänitason noin 600 metrin etäisyydelle.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat vain 80 metrin päässä louhinta-alueen reunasta. Meluvaikutuksien arvioinnissa hyödynnetään liikenne-ennusteita, hanketta varten tehtävää melumallinnusta sekä aikaisemmin alueella toteutettuja melumallinnuksia, joiden pohjalta arvioidaan hankkeen vaikutusta alueen melutilanteeseen. Arvio tehdään asiantuntijatyönä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että meluvaikutusten arviointi on hyvin suunniteltu. Arvioinnissa on selvitettävä, miten meluhaitta voidaan lähimpien asuinrakennusten kohdalla pitää kohtuullisella tasolla ja että melun ohjearvoja ei ylitetä.

Tärinää aiheutuu räjäytyksistä louhinnassa, murskauksesta sekä murskeen ja louheen kuljetuksista. Louhintaräjäytyksistä aiheutuu värinän lisäksi myös ilman värähtelyä, jota kutsutaan ilmanpainealloksi. Paineaallon leviämiseen ympäristöön ja rakennusten vaurioitumisriskiin vaikuttavat mm. säätila, maasto, esteet ja paineaallon tulosuunta. Paineaalto voi aiheuttaa ikkunoiden rikkoutumisen. Tärinävaikutuksia arvioidaan pääasiassa Ristiniemen asuinalueella ja läheisellä Kymen Vesi Oy:n vedenpuhdistamolla hankealueen vieressä. Ennen toiminnan aloittamista selvitetään, kuinka suurta tärinää mikäkin rakennus tai rakenne kestää. Tärinäselvityksellä pyritään ennalta ehkäisemään mahdollisia vahinkoja asuin-, vapaa-ajan asuin- ja vedenpuhdistamon rakennuksille.

Tärinävaikutusten ja rakenteiden mahdollisten vaurioiden selvittämiseksi on arviointiselostuksessa esitettävä toteuttamiskelpoinen palautteenantojärjestelmä, jonka mukaisesti lähialueen asukkaat voivat ilmoittaa mahdolliset rakenteiden vauriot ja saada korvaus tai korjaustoimenpiteet vireille. Yleisötilaisuudessa nousi esille räjäytyksiä koskevan ennakoilmoitusmenettelyn tärkeys. Asukkaat halusivat tietää räjäytysajankohdat mahdollisimman tarkasti. Heidän mukaan tieto tulevasta räjäytyksestä pienentää melun ja värinän aiheuttamaa viihtyvyyden haittaa. Arviointiselostuksessa on haitallisten vaikutusten lieventämiskeinojen yhteydessä esitettävä toteuttamiskelpoinen menettelytapa, jolla asukkaille saadaan mahdollisimman tarkasti ja kattavasti tieto tulevasta räjäytyksistä. Yleisötilaisuudessa oli esillä mm. säännölliset ajat räjäytyksille tai tekstiviesti-ilmoitus suoraan asukkaille.

Vaikutukset ilmanlaatuun ja pölyn leviäminen

Päästöt ilmaan aiheutuvat louhinnasta, murskauksessa, murskeen siirtelystä ja varastoinnista syntyvästä pölypäästöstä sekä raskaasta liikenteestä. Ennakoarvion mukaan pölypäästöt voivat olosuhteista riippuen levitä jopa 500 metrin etäisyydelle kattaen koko Ristiniemen asutuksen.

Arviointiohjelman mukaan pölypäästöjä syntyy eniten murskauksen aikana, mutta myös porauksen ja räjäytyksien aikana. Pölyhaitan torjuntakeinoja ovat mm. prosessin eristäminen ympäristöstä, pölyn sidonta, pölyn sieppaaminen ilmasta ja pölyn keräys. Valtioneuvoston asetuksella määrätään, että hengittävien hiukkasten enimmäispitoi-

suus ilmassa saa olla enintään 50 µg/m³ (vuorokausi-keskiarvo). Pölyhaittojen torjumiseen tullaan kiinnittämään erityistä huomioita, sillä aikaisemmin pölyhaitta on koettu suurimmaksi haitaksi läheisillä asuinalueilla.

Yhteysviranomaisen toteaa, että pölypäästö voi olla yksi merkittävimmistä hankkeen aiheuttamista ympäristöhaitoista. Jotta ympäristölupaviranomaisella on käytettävissä riittävät tiedot lupamääräysten asettamiseksi, on pölyn leviäminen tutkittava siihen soveltuvalla matemaattisella mallilla ja samalla on selvitettävä jääkö asutusta ja pölylle herkkiä kohteita haitta-alueelle. Mallin avulla tulee myös tutkia kuinka tehokkaasti eri menetelmillä voidaan haittaa pienentää. Pölyämistä aiheutuu murskauksen lisäksi myös murskeen siirtelystä, lastauksesta ja varastokasoista. Onko näiden toimintojen osalta pölyntorjunta mahdollista esimerkiksi kasteluveden avulla? Arviointiselostuksessa tulee selkeästi esittää konkreettiset pölyhaitan torjuntatoimenpiteet, jotka voidaan viranomaisen harkintaan perustuen huomioida myös ympäristöluvan määräyksinä. Arviointiselostuksessa on esitettävä asiantuntija-arvio siitä voiko pöly torjuntatoimenpiteistä huolimatta aiheuttaa viihtyvyyshaitan lisäksi terveyshaittaa ihmisille.

Onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutusten arviointi.

Arviointiohjelmassa todetaan, että ympäristöriskit voivat liittyä häiriö- ja onnettomuustilanteisiin tai vaarallisten aineiden ja jätteiden käsittelyyn ja varastointiin. Liikenteeseen liittyvät riskit on tarkoitus käsitellä liikennevaikutusten arvioinnin yhteydessä. Yleisesti louhintatoiminnan merkittävimmät ympäristöriskit liittyvät polttonesteiden, kemikaalien ja jätteiden käsittelyyn ja varastointiin, joista voi vuotojen tai vahinkojen seurauksena aiheutua maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Lisäksi laitteiden toimintahäiriöistä tai rikkoontumisista voi aiheutua normaalitoimintaan verrattuna poikkeuksellisia melu- tai pölypäästöjä ympäristöön. Myös tukitoiminta-alueella tai laitteissa syttyvä tulipalo voi aiheuttaa savukaasujen myötä ympäristövaaraa. Ennen toiminnan aloittamista laaditaan riskinarvio. Riskinarvioinnissa huomioidaan tulipalot ja niiden savukaasut, haitalliset aineet, pilaantuneet hulevedet, räjähdykset ja niissä syntyvien aineiden kulkeutuminen sekä suurtulva.

Kymenlaakson pelastuslaitos edellytti antamassaan lausunnossa, että alueelle on laadittava Pelastuslain 379/2011 15§:n mukainen pelastussuunnitelma tai mikäli sellainen on jo laadittu, tulee se päivittää vastaamaan aiottua toimintaa. Pelastussuunnitelma parantaa toiminnanharjoittajan omatoimisen varautumisen tasoa. Pelastussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle. Hankealueella tulee olla osoite ja alue tulee opastaa riittävästi niin, että avun hälyttäminen ja pelastustoiminta on onnettomuustilanteessa mahdollista. Hankkeen riskinarviossa on otettava erityisesti huomioon Seveso III -direktiivin mukaiset laitokset Mussalon satama-alueella. Louhinta- ja murskaustyöstä ei saa aiheutua vaaraa em. laitoksille. Toiminnanharjoittajan on huomioitava hankealueella sijaitsevan räjähddevaraston asianmukaiset luvat ja räjähddevaraston vaatimuksenmukaisuus. Louhinnasta ja murskauksesta ei saa aiheutua vaaraa hankealueen lähistöllä olevalle Ristiniemen asuinalueelle ja sen asukkaille.

Koska hankealue sijaitsee osittain Seveso III -direktiivin mukaisella konsultointivyöhykkeellä, jonka aiheuttaa Oiltanking Sonmarin Oy:n laajamittainen kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi. Etelä-Suomen-AVI edellytti lausunnossaan, että arviointiohjelmasta pyydetään lausunto myös Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes) Yhteysviranomaisen lähetti 21.6. arviointiohjelmasta koskevan täydentävän lausuntopyynnön Tukesille. Lausunnon määräaika on 17.7.2017. Mahdollinen lausunto toimitetaan välittömästi sen saavuttua hankkeesta vastaavalle ja arviointityötä suorittavalle konsultille huomioon otettavaksi arviointimenettelyssä.

Louhinta-alueen läheisyydessä on runsaasti asutusta ja muuta toimintaa. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 80 metrin etäisyydellä louhinta-alueesta. Arviointiohjelmassa esitettyjen onnettomuus ja poikkeustilanteiden yhteydessä on arvioitava asiantuntija-arviona räjäytyksiin liittyvien onnettomuuksien mahdollisuus ja miten niitä ehkäistään. Kun louhitaan radan läheisyydessä, tulee noudattaa Liikenneviraston ohjetta Louhintatyöt rautatien läheisyydessä (Liikenneviraston ohjeita 23/2013). Ohjeen mukaisesti louhintatyöt rautatiealueella vaativat aina Liikenneviraston luvan. Lisäksi louhintatyöt alle 100 metrin etäisyydellä radasta vaativat riskinarvioinnin ja yhteydenoton Liikennevirastoon. Louhintatyöt 100-200 metrin etäisyydellä radasta vaativat aina yhteydenoton Liikennevirastoon. Liikenneviraston ohjeistus ja siinä esitetyt määräykset on otettava huomioon vaikutusten arvioinnissa ja hankkeen suunnittelussa.

Haitallisten vaikutusten lieventäminen ja seuranta

Arviointimenettelyn aikana tulee selvittää mahdollisuudet ehkäistä ja rajoittaa hankkeen haitallisia vaikutuksia suunnittelun ja toteutuksen keinoin. Lieventämistoimenpiteet tulee esittää arviointiselostuksessa. Lieventämistoimien osalta on todettava, mikä taho on toimenpiteen toteuttaja ja kuinka sitoutunut se on toteuttamaan toimenpiteen. Edelleen on pohdittava sopivatko löydetty toimenpiteet esimerkiksi ympäristöluvan lupamääräyksiksi. Arviointiselostuksessa tulee esittää ehdotus ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi. Seurattavia vaikutuksia ovat ainakin pöly, melu, rakenteiden vaurioituminen ja kaivovesien laatu sekä määrä.

Tiedottaminen ja kansalaisten osallistuminen

Yhteysviranomaisen katsoo, että suunniteltu tiedottaminen ja osallistumisjärjestelyt vastaavat YVA-lain vaatimuksia.

Raportointi

Raportti on onnistunut. Sen rakenne on selkeä, sisältö ymmärrettävä ja helposti luettavissa. Sen painoasu on myös hyvä.

Johtopäätökset

YVA-lain tavoitteena on kansalaisten tiedon saannin sekä osallistumisen turvaaminen ja ympäristöasioiden huomioon ottaminen päätöksenteossa. Arviointiohjelma antaa hyvät lähtökohdat arviointimenettelyn toteuttamiseksi. Yhteysviranomaisen on lausunnossaan painottanut eräitä asioita, jotka on hyvä ottaa huomioon arviointityötä tehtäessä ja arviointiselostusta laadittaessa.

Hankekokonaisuuteen kuuluu louhinta, murskaus ja louheen kuljetus käyttökohteeseen tai varastointi. Arviointiselostukseen on täydennettävä hankekuvausta siten, että louheen ja murskeen tiedossa olevat käyttökohteet ja kuljetusreitit kerrotaan selkeästi, ne on hyvä myös esittää kartalla. Jos kaikelle maa-ainekselle ei vielä ole käyttökohdetta, arviointiselostuksessa on kerrottava, miten ja missä aines varastoidaan odottamaan kuljetusta käyttökohteisiin. Mahdolliset varastopaikat ja kuljetusreitit on otettava mukaan arviointiin vähintään E-18 moottoritille saakka.

Pölyvaikutuksia ja niiden torjuntatoimenpiteiden tehokkuutta on tutkittava matemaattisella pölyn leviämismallilla. Arviointiselostuksessa tulee selkeästi esittää konkreettiset pölyhaitan torjuntatoimenpiteet, jotka voidaan viranomaisen harkintaan perustuen huomioida myös ympäristöluvan määräyksinä.

Räjähdysonnettomuudet ja riski asutukselle on arvioitava, arviointiselostuksessa on esitettävä asiantuntija-arvio siitä voiko pöly torjuntatoimenpiteistä huolimatta aiheuttaa viihtyvyshaitan lisäksi myös terveyshaittaa ihmisille.

Tärinävaikutusten ja rakenteiden mahdollisten vaurioiden selvittämiseksi on arviointiselostuksessa esitettävä toteuttamiskelpoinen palautteenantojärjestelmä, jonka mukaisesti lähialueen asukkaat voivat ilmoittaa mahdolliset rakenteiden vauriot ja saada korvaus tai korjaustoimenpiteet vireille.

Arviointimenettelyn aikana on selvitettävä onko räjähdysainejäämillä merkitystä valumavesien laatuun ja edelleen ympäristöön.

Arviointiselostuksessa on haitallisten vaikutusten lieventämiskeinojen yhteydessä esitettävä toteuttamiskelpoinen menettely, jolla asukkaille saadaan mahdollisimman tarkasti ja kattavasti tieto tulevista räjäytyksistä.

Liikenneviraston ohje 23/2013 on otettava huomioon arviointityössä samoin mahdollinen myöhemmin toimitettava Tukesin lausunto. Alueelle on laadittava Pelastuslain 379/2011 15§:n mukainen pelastussuunnitelma, mikä on huomioitava arviointiselostuksessa.

4. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä yhdessä arviointiohjelman kanssa arviointimenettelyn ajan 29.6.2017 alkaen sähköisesti osoitteessa www.ymparisto.fi/janskanlouhintakotkaYVA

Ympäristö ja luonnonvarat
vastuualueen johtajan sijainen,
vesistöpäällikkö

Visa Niittyniemi

Ylitarkastaja

Antti Puhalainen

LIITTEET Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet on toimitettu hankkeesta vastaavalle.

JAKELUT JA MAKSUT

Kotkan kaupunki

Maksu: 8000 euroa

Peruste: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2017 (1554/2016). YVA-laissa tarkoitettu lausunto arviointiohjelmasta tavanomaisessa hankkeessa.

TIEDOKSI Kotkan kaupunginhallitus kirjaamo@kotka.fi
Kymenlaakson liitto virasto@kymenlaakso.fi
Etelä-Suomen AVI kirjaamo.etela@avi.fi
Kymenlaakson pelastuslaitos kymenlaakso.pelastuslaitos@kympe.fi
Museovirasto kirjaamo@museovirasto.fi
Kymenlaakson museo museo@kotka.fi
Liikennevirasto kirjaamo@liikennevirasto.fi
Kymen Vesi Oy info@kymenvesi.fi
HaminaKotka Satama Oy office@haminakotka.fi
Meri-Kymen Luonto ry. merikymenluonto1@gmail.com
Kotkan ympäristöseura ry. kotkan.ymparistoseura@gmail.com
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kirjaamo@tukes.fi